

To Treat or Not to Treat, that's the question!

Vi kender begrebet NNT (Number Needed to Treat), som bruges til at vurdere effekten af en forebyggende behandling. BMJ præsenterede i 2023 en analyse, der advokerede for, at diverse guidelines og nationale kliniske retningslinjer burde beregne, hvor meget tid der forventeligt skal bruges på en forebyggende behandling – TNT (Time Needed to Treat).

For eksempel viste en sådan analyse, at hvis man i Norge implementerede alle de anbefalede kliniske retningslinjer for hypertension, ville det kræve flere praktiserende læger end dem, der varetager alle de almenmedicinske opgaver nu.

TNT er et interessant og meget hensigtsmæssigt redskab for både klinikere og administratorer, inden implementering af nye tiltag besluttet. Det handler om at forudsige

konsekvenser og ressourceforbrug af nye opgaver.

På DSAM's repræsentantskabsmøde i foråret havde vi fokus på kvalitet; hvad den består af, og hvordan den kan måles i almen praksis. Dette emne har vi i PLO og DSAM haft på dagsordenen løbende siden konflikten i 2013 og aktuelt i lyset af sundhedsreformen og kommende nye opgaver. I marts blev "Den nationale opgavebeskrivelse for almenmedicinske tilbud" publiceret. Det er forventningen, at der kommer nye opgaver, og at PLO får et kæmpe ansvar for at dæmme op for en tsunami af krav. Krav som ikke kan honoreres i en almen praksis-sektor med 3.500 læger. Krav som regionerne formentlig ikke har tålmodighed til at vente med, til vi er de planlagte 5.000.

På den baggrund blev der fremlagt en TNT-analyse for en tænkt implementering af ADHD-udredning og behandling udlagt til almen praksis. Den talte sit tydelige sprog: Vi kan ikke med rimelighed forventes at finde tid til at varetage den opgave! Gud for-

byde, at det sker i den virkelige verden! Rent fagligt ville det være uforvarligt, men ressourcemæssigt en katastrofe. (Som bekendt skal hver opgave, vi tilbydes/pålægges vurderes efter almen triagering: 1) Giver det fagligt mening? 2) Har vi ressourcerne? Og kun hvis vi kan svare ja til begge spørgsmål, skal vi acceptere opgaven og aftale en ydelse).

Emnet er under den nylige valgkamp yderligere blevet aktualiseret. Der var f.eks. et forslag om at lade apotekerne lave helbredstjek og henvise "de skæve" til læge. Rent fagligt genererer sådanne umotiverede screeninger ingen øget sundhed – tværtimod. Og hvem får mere arbejde? Egen læge/almen praksis! Den slags hovedløse politiske udmeldinger er ikke bare uhensigtsmæssig brug af vores tid, men fagligt dumt – og meget svært at dæmme op for.

Jeg frygter, at ressourcerne og tiden, der afsættes til almen praksis, ikke indregner vores kernekompetencer: at håndtere alle helbedsbekymringer hos

Benny Ehrenreich sidder på 25. år i kompagniskabspraksis på Nørrebro, København. Benny er medlem af DSAM's repræsentantskab og en erfaren debattør.

alle borgere, med fri og uvisiteret adgang, til en læge, der kender dem og kan være tovholder i et komplekst sundhedssystem, hvis det bliver nødvendigt.

I vore klinikker har vi indrettet os forskelligt, men fokus er formentlig alle steder de almenmedicinske kerneområder. Vi tilstræber at give mest til dem med størst behov, behandle de syge og lade de raske forblive raske. De fleste henvendelser er fra overvejende raske mennesker, der bekymrer sig om helbredet og kommer for et helbredstjek for en sikkerheds skyld. Dem

bruger vi tid på, fordi det giver fagligt mening – også selvom det ofte er hurtigere bare at lave den ønskede helbredsscreening eller starte en forventet behandling. Det kan handle om viral øjenbetændelse og forkølelse, som ikke har gavn af antibiotika. Eller om en selvbegrænsende diarré/gastroenterit, der blot kræver tålmod og væske. Om hold i ryggen, der ikke skal røntgenfotoграфeres. Ønske om PSA-screening af symptomfri mænd. Så er der bekymringer eller krav om Wegovy til nær normalvægtige, udredning

for ADHD og stress-sygemeldinger, der "bare" har brug for en samtale frem for henvisning/medicin. Samtaler, der ofte ender med, at behovet for behandling trykt fravælges. Det tager tid at lytte og forklare til patientens tilfredshed. Tid givet ud til gavn for både patient, sundhedsvæsen og almenvellet, og som harmonerer med god almenmedicinsk kvalitet!

Ligesom analysen i BMJ vedrørende TNT vil det være ikke bare interessant, men overordentligt brugbart for både klinikere og beslutningstagere at undersøge tiden, der er nødvendig for at undgå uhensigtsmæssig behandling eller udredning: altså TNNT (Time Needed Not to Treat).

Det danske sundhedsvæsen har brug for en saglig prioritering af, hvordan ressourcerne bruges bedst! DSAM har i sit hørings svar til Sundhedsstyrelsens specialebeskrivelser adresseret netop denne problemstilling, hvilket er overordentligt prisværdigt!

Al den tid, vi bruger til at afværge unødvendige udredninger og behandlinger, er af stor faglig relevans og kvalitet!

Men er det for naivt at håbe, at der afsættes tid og ressourcer til en sådan TNNT-analyse? ●

**PRACTICUS UDGIVES SOM
MEDLEMSBLAD TIL
MEDLEMMER AF DSAM**
Stockholmsgade 55
2100 København Ø
Tlf. 7070 7431

PRACTICUS ONLINE
www.practicus.dk
www.dsam.dk/practicus

MANUSKRIPTER SENDES TIL
practicus@dsam.dk

**ANSVARSHAVENDE
CHEFREDAKTØR**
Mireille Lacroix
ml@dsam.dk

FYAM-REDAKTØR
Solvej Videbæk Bueno
solvejvidebaek@dsam.dk

KOMMUNIKATION OG PRESSE
Mogens Folkmann Andersen
mfa@dsam.dk

REDAKTIONSSEKRETÆR
Annette Scharff Gehrs
asg@dsam.dk

CITAT
Tilladt med kildeangivelse

NÆSTE NUMMER - NR. 280
Frist for artikler: 3. august
Udgivelsesuge: 41, 2026

FORSIDEFOTO
Debat om ADHD på Folkemøde 2026
Foto: Mireille Lacroix

LAYOUT/TRYK
Jørn Thomsen Elbo A/S
7000 Fredericia
www.jto.dk

OPLAG
4.800

ISSN: 0109-2235

Practicus er trykt på FSC-certificeret papir fra bæredygtigt skovbrug, og papiret er Svanemærket. Trykkeriet har fokus på grøn energi i produktionen. Sampakningen med DSAM's vejledning og Practicus er indpakket i plast. Miljøbelastningen er nogenlunde den samme som ved papir- eller papomslag. Dog er plast væsentligt billigere. Du kan bidrage til en grønnere fremtid ved at affaldssortere Practicus og emballagen korrekt. Det håber vi, du vil.